

НОВАБЕР

24

Пятница
1939 он
№ 271 (2971)
Сая 10 мүнго

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М.
Обкомой ба
ВМАСР-ийн Выхоно
Соведэй Президиумай
О Р Г А Н.

СОВЕТСКЭ ХУДАЛДААЕ БҮХИХЭМЖЭЭГЭЭРЭНЬ ХҮГЖҮҮЛЭЕ

Мууха большевистскэ пар-
тийн XVIII историческа съез-
дэ социализм ба коммунизм
шөлжон оролгон историческа
граммы баталхадаа, советскэ
мдаа свашадаа хүсэнтүгэ-
хүгжөөх тодорхой заабари
(а) столовонуудай, рестора-
най, кафенүүдэй ба буфедүү-
оборуды хоёр дахин ехэдхэ-
гүрэнэй-кооперативна то-
рообородой объемы, 1937
126 миллиард түхэриг бай-
ланы, 1942 ондо 206 ми-
лиард түхэриг хүртэр ехэдхэ.

Улан-Удэ городской №7 магазин
(эрихлэгшэнь нүхэр Антонов)
болбол 10 нара 10 хонойгоо
товарообородой планине 117,6
процент гү, али жэлэйгээ пла-
нине 101,6 процент дүүргэһэн
байна.

Бүхы худалдаанай хэрэгнэ
модельно ажыхы, худалдаанай
иниуд ба складуудай барил-
д, товарай зөөлгөмөй найжа-
мжа, түргэн ургажа байгаа
мэжарын районуудта тарья-
най ажбуудалай, ремонтно ба
мэжарын шухала хэрэгсэлүү-
хангаха товарнуудтай лав-
д ба магазинуудай сэтхүү-
тусгаар хүгжөөж, гүрэнэй-
кооперативна рознично худал-
даанай сэтхүүдмэ—38 про-
цент ургуулха.

дурсагдаһан шухала зорилго-
мэ дүүргэһэн бөлүүлгөд
кооперативна, советскэ, партийна
мэжарилгашад харуусалгатай.
машадахи илалтануудта зориг-
лал, советскэ худалдаанай хү-
мэрилгөшад болбол өөдөнгөө
мэжарилуудтэ үнэнсэхээр хан-
гана, худалдаанай бүхы нэлбэ-
рүүд дээрэ большевистскэ жу-
байгуулһанай, критика ба
мэритикэ зүбөөр дэлгэрүүд-
гүрэнэй-кооперативна зөө-
мэ уришмалтэй ба хулагайлагшад
эйрд төмөсөөнэйгээ ре-
малда, худалдаанай фронт
дэ нилсээ өхөнүүд амжалта-
мэ хангаа.

Мүн төрөшлөн, манай Бурят-
монгол республикын худалдаанай
арбаад хүдэлмэрилгөшад ха-
орлоосто худэлмэрилгөө
мэр, стахановскэ показател-
мэ туйлаһан байна. Худэлмэ-
найнар табиха шадһан
потребсоюзуд, сельпонууд ба
иниуд бии. Тэднэр нара
өнөөгөө товарообородой пла-
мэ үлүүдэн дүүргэжэ, ажал-
мэ массын үдэр бүри ургажэ
мэ эрэлтөнүүдмэ хүндтэй
мэр, өмхитэйгээр табигданхайб,
мэ, хэзээшмэ найн показател
мэда ба гүрэнэй-кооперативна
мэ урилгэ, хулуулга тохёол-
мэгүй.

Нүхэр-Шөбөрэй аймагай, Цуу-
сэлюу хадаа аймаг дотор
мэ тоолодоно. Энэ оной
буфедууар кварталгайга товаро-
обородой планине 117,7 процент
дүүргэ; хүдөөажарын продук-
т ба сөрбөнүүдмэ бэлдэлгын
мэ үлүүдэн дүүргэжэ. Жэ-
мэхэдэ, ноонойн ба тонойн
мэ 100 процент, араа ба-
мэ—128 проц., ангай ара-
—220 проц. гүйсэхэ. Деби-
мэ нэгшмэ түхэриг ургүгэ.
мэгонойн түрүүлгэшэ нүхэр
аров болбол худалдаанай хү-
мэрилдэ 1931 онхо хойшо хү-
мэрилхэ зуураа, ВМАСР-эй
мэнон Соведэй Президиумэй
мэотар, райпотребсоюзай пре-
мүмхэ 12 дахин ба Буркооп-
мэаа 3 дахин шагнагдаа.

ГАДААДА ХЭРЭГҮҮДЭЙ АРАДАЙ КОМИССАРИАДА

ноябрийн 19-нэй үдэр, СССР-эй
Монгол Арадай Республикын
иниелствонуудай найдуул-
мэ—ССР Союзай Гадаада
мэгүүдэй Арадай Комиссар В.М.
мэотов ба Япон, Манчжоу-Го-
мэиниелствонуудай найдуул-
мэ—Москвадахи японскэ посол
мэого болбол энэ найхан боло-
мэконфликтын райондо Монгол
мэай Республика ба Манчжоу-
мэой хоорондын хилмэ тодохой
мэтулада, нэгтгэлһаа—СССР
Монгол Арадай Республикын
мэ түлээлгөшдмэ ба нүгөө
мэаа—Япон ба Манчжоу-
мэой хоёр түлээлгөшдмэ бүри

Баргажанай аймагай, Суво-
Баянголой сэлэе, аймаг соогоо
түрүү буури эзлэнэ. Худэлмэ-
рилгөшдмэнь дунда социалисти-
ческэ соревновани үргөөр дэ-
гэрүүлгөдмөнэй результадта, жэ-
лэйгээ товарообородой планине
ноябрийн 7 болтор 100 процент-
мээ түлүүдэн дүүргэжэ.

Имүүд сельпонууд ба мага-
зинууд манай Бурят-Монгол рес-
публика дотор олон.

Гэхэтэй хамта, зарим райпот-
ребсомауд, сельпонууд ба мага-
зинууд болбол хүдэлмэреэ XVIII
съездын заабарин үндөөр
шөөдхөн табиха шадаггүй байна.
Жэсөөлхэдэ, Загарайн райпотреб-
союз (түрүүлгөшнь нүхэр Бур-
нев) болбол товарообородойгоо
планине квартал бүхэндэ
дүүргэдэггүй ба мүн коопера-
тивна зөөрмэ урихэ, хулагайлахэ
ушарнууд тэндэ үсөөн бэшэ үзгэ-
дэнэ. Тус райпотребсоюзда, 1939
он ойтүрүүшын хахадта, 306
мянган түхэригэй урилтэ болоо.

Улан-Удэ городской №8 магази-
на, Батуудын гэгшэ гансахан на-
рын торшо соо эрхилгшээр хү-
дэлмэрилхэ зуураа, 10 мянган
түхэриг мүнгэ урилтэ хөһөн бай-
на.

Кабанскы райсоюз (түрүү-
лгөшнь Воронов), Селенгин рай-
союз (түрүүлгшэнь Будаев) ха-
даа 1939 оной түрүүшын хоёр
кварталууд дотор хөдөн мянган
түхэригэй урилтэүүдмэ хөһөн
байна.

Дээрэ дурсагдаһан фактуудһаа
мэхэдэ, худалдаанай организа-
цинуудта дутуу уданууд олон.
Эдэ дутууудмэ усахадхы тула
шухала хэмжээбуулганууд хэ-
рэгтэй.

Гүрэнэй-кооперативна орга-
нуудта учег ба отчетностинэ най-
жаруулха, пайшигуудайгаа урда
отчедоо сэг сагта хэжэ, тэднэрэй
ваказын хүдэлтэйгөөр дүүрлэлтэ
болгохо уялгатай. Ревизионо
комиссин хүдэлмэриг эрхмээр
табиха, ревизионо комисс бол-
бол худалдаанай органуудай хү-
дэлмэринэ сэг соонь шалгахэ
уялгатай. Худалдаанай органууд
мэ дүршмалтэй, шалгагдаһан кадр-
нуудтаар — бухгалтерууд, сче-
товоууд, продавецууд, складуудмэ
эрхилгшэдээр хангаха. Советскэ
түхэригмэ бөхжүүлхы түлээ
төмөсэлмэ улам шангадахэ. Гү-
рэнэй-кооперативна зөөрмэ
уригшад ба хулагайлагшадмэ
хайрагмгүй бутасохихо ёһотойд-
бай.

Худалдаанай организацинуудай
хүтэлбарилгшад хадаа худэлмэ-
рилгөшдмэнь ажал-абуулгын
регуляра шаалжа, шухала заа-
баринуудтаар хангаха. Мүн,
тэднэрэй дунда партийна-мэссова
худэлмэриг эрхмээр табигдахэ
ёһотой. Гүрэнэй-кооперативна зөө-
рмэ андһонэй сэгсгэн мэтэ
химагдаа!

Найхан, Буретрострестын хүдэлмэришдмэ ба интеллигенциин, хунгалтын урда төөхи суглаан болобо. Энэ суглаан хадаа Городской Соведэй депутатуудта кандидатуудтаар нүхэд И. В. Чукарев, А. М. Ждановые дэбжүүлбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) суглаанай зал; баруун гар тээ: стахановец, ВКП(б)-ийн член нүхэр Алексей Ефи-
мович Житких выступалжа байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УНАЗ

Худэлмэришнэ-Тарашанай Улаан Арминн
начальнигуудай составта Советскэ Союзай геройн
нэрээрэгэ олгохо тухай

1. Младша командир Виктор Алексеевич Аминева.
2. Капитан Владимир Иванович Артамонов.
3. Капитан Григорий Яковлевич Борисенко.
4. Старша лейтенант Алексей Петрович Босовт.
5. Младша командир Иван Иванович Броненд.
6. Майор Михаил Федорович Бурмистров.
7. Капитан Леонид Михайлович Воеводина.
8. Лейтенант Николай Васильевич Гриневт.
9. Майор Николай Федорович Груханда.
10. Майор Степан Павлович Даниловт.
11. Капитан Николай Прокофьевич Зердот.
12. Капитан Александр Андреевич Зайнвта.
13. Капитан Андрей Павлович Ермаковт.
14. Капитан Николай Петрович Ильченкод.
15. Старша лейтенант Василий Николаевич Кожуховт.
16. Младша лейтенант Дмитрий Федорович Козловт.
17. Капитан Василий Алексеевич Копцовт.
18. Политрук Александр Васильевич Котловт.

19. Лейтенант Иван Иванович Красноврченкод.
20. Полковник Тимофей Федорович Кучеваловт.
21. Уланармеец Евгений Бузымч Лазаревт.
22. Младша командир Василий Петрович Луговйдо.
23. Капитан Михаил Алексеевич Лукинда.
24. Лейтенант Евгений Евдокимович Мороздо.
25. Старша политрук Александр Николаевич М. Скопскийдо.
26. Младша лейтенант Иван Степанович Мясниковт.
27. Старша лейтенант Митрофан Петрович Ногад.
28. Младша командир Степан Трофимович Поднявознодо.
29. Младша командир Николай Захарович Поповт.
30. Лейтенант Александр Петрович Пяновт.
31. Майор Александр Степанович Рыбинд.
32. Батальонно комиссар Павел Александрович Скопанд.
33. Младша командир Василий Семенович Слободянд.
34. Старша лейтенант Федор Яковлевич Спеховт.
35. Майор Борис Александрович Смирновт.
36. Старша политрук Александр Иванович Суворовт.
37. Полковник Макар Фомич Терехинд.
38. Младша политрук Василий Иванович Тихоновт.
39. Старша лейтенант Василий Романович Филатовт.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
түрүүлгшэ М. КАЛИНИН
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
Ноябрийн 17, 1939 он

Гүрэнэй циркнүүдэй Главна управлениин артистууд ба худэлмэрилгшэдмэ шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-
зидиумэй указаар, Советскэ ис-
кусствын дэбжэлтэе онсо илгар-
һан габиянуудай түлээ, совет-
скэ прыжк 20 жэлтэй даш-
рамнуулаа, Союзай орденууд ба ме-
дальнуудаа, гүрэнэй циркнүүдэй
Главна управлениин 205 артист-
нууд ба худэлмэрилгшэд
шагнагдаһан байна.

Гүрэнэй циркнүүдэй артист

В. Г. Дуров-Шевченко, Узбекскэ
ССР-эй габията артист Е.
Ташкенбаев ба РСФСР-эй га-
бията артист Б. А. Элер гэгшад
Ленинэй орденөөр шагнагдаа.

„Ажалай Улаан Тугай“ орденөөр
24 хүн, „Хундын тэмдэгтэй“ ор-
денөөр 70 хүн, „Ажалай от-
личн түлээ“ медалаар 108 хүн
шагнагдаһан байна.

„Водтранприбор“ заводой коллектив ажалшаддай депутатуудай Ленинградска Городской Соведэй депутатуудай НУХЭР А. А. ЖДАНОВАЙ КАНДИДАТУРЫЕ ДЭБЖҮҮЛБЭ

Ленинград, ноябрийн 21.
Мүнөөдөр, предприниууд дээрэ,
Ленинградска Городской ба Район-
но ажалшаддай депутатуудай Со-
ведүүдтэ кандидатудмэ дэбжүүл-
гэ эхилбэ. „Водтранприбор“ заво-
дой худэлмэришад, служацинар
ба инженерно-техническэ худэл-
мэрилгшэдмэ суглаан дээрэ, ин-
женер Злотников болбол Ленин-
градска ажалшаддай депутатуудай
Соведэй депутатуудта кандидат
болгон, Андрей Александрович
Ждановые дэбжүүлхэ дурдах-
ба.

бүхы халбаринуудта инлеа
эхэ амжалтануудмэ туйлаһан бай-
на—гэжэ Злотников хэлбэ.—
Андрей Александрович Жданов
кандидатурые манай заводой кол-
лектив нэгәнһаналаар дэмжэхэ
байһандань вайданаб.

Суглаан хадаа нөгөднуугаар
тогтообо: „119 хунгуулин ок-
руһоо, Ленинградска ажалшаддай
депутатуудай Городской Соведэй
депутатуудта кандидат болгон
„Водтранприбор“ заводой худэл-
мэришад, служацинар, инженер-
нүхэр ба техникүүдэй бүтхөө
нүхэр А. А. Жданов дэбжүүл-
хэ.”

Арадай эрхимүүд, партийна ба партийнабэшэ большевигүүд— нютагууддахы Соведүүдэй депутатуудта кандидатууд

Б.-М. Зооветеринарна инитутудай студентнүүдэй, служацинар
ба профессорско-багшанарай коллектив, Городской Соведэй
депутатуудта кандидат болгон

Нүхэр Василий Петрович Акуловые ба Центральна
Райсоведэй депутатуудта кандидат болгон нүхэр
Александр Иванович Ивановые дэбжүүлбэ

Бурят-Монголой зооветеринарна
институтудай бурасалай корпусай
Акулова зал тоб байханаар
шөөдхөнхэй, залай ба сценын
ханаар—вожньнарай портретүүд,
плакатууд, лозунгууд.

Корпорууд ба зал соо студент-
нүүд—хүхүүн советскэ залуу-
шуд дүүрэн. Суглаанай эхилтэр
үшөө 20 минута үзөө... Студент-
нүүд, багшанар болбол Районно
ба Городской Соведүүдтэ хунгалта-
нуудай бэлдхэл тушаа хөөрөл-
дэнэ. Эвонок боложо, бүтэдээрээ
хууринуудта түргэн эзлэнэ. Марк-
сизм-Ленинизмын кафедрые эрхи-
лгшэ нүхэр Шатилов суглаае
эзлэнэ.

Тэрэ хадаа ажалшаддай депута-
туудай Соведүүдтэ хунгалтанууд-
тай дашаралдан, манай Агуухэ
Социалистическэ Эхэ ороной ажал-
шаддай урда байгаа зорилгонууд
тухай өөрнөгөө үгэ соо хэлэнэ.
Горсоведэй депутатуудта кан-
дидатмэ дэбжүүлхын тулада, тү-
рүүшын үгмэ, институтудай
механизациин кафедрые эрхилгшэ
нүхэр Василий Петрович
Акуловые Улан-Удын Городской
Соведэй депутатуудта кандидат
болгон дэбжүүлхэ гэжэ дурдахана.

Нүхэр Акулов хадаа,—Рад-
наев хэлэнэ,—бага наһандаа хү-
шэр хүнэ байдлые өөр дээрээ
үзөөн байна. Советскэ засаг бол-
бол нүх. Акуловта хураасха
үргэн зам нэггэе. Тэрэ хадаа
бүхэсоюзна агропедагогическа
институтмэ дүүргэжэ, инженер-
механикай нэрээрэгмэ олоһон
байна.

Нүхэр Акулов болбол институ-
дай эмхидхэгдөнхөө хойшо хү-
дэлмэришэ, студентнүүдэй ба
багшанарай коллективэй дунда
общественнэ ба партийна худэл-
мэридэ активна хабаадалсадаг.

Улан-Удэ городской Центральна
Районно Соведэй депутатуудта
кандидатаар, 85-дахы хунгуулин
округһоо, нүхэр Александр Ива-
нович Иванов дэбжүүлгдөө.

Суглаанда хабаадагшад хадаа
заагдаһан хунгуулин округто
баллотировалагдаха зүбшөөлөө
үгэхмөн гуйжа, дэбжүүлгдөнхөн
кандидатдаа хандан байна.

Нютагууддахы Соведүүдтэ хунгалтын бэлдхэл

Нютагууддахы ажалшаддай депу-
татуудтай Соведүүдтэ хунгалта-
нууд үдэр өрөхэ бүри ойртожо
байна.

Олон зуугаад, мянгаад агита-
торнууд болбол хунгалтануудай
Положение, хунгалтануудай у-
хашанары бүхы хунгалшадта
ойлгуулхын тула оролдостойгоор
худэлмэрилжэ байна.

Хунгалтануудай болохо үдэрэй
ойртохо бүрин, аралзон хадаа
худэлмэреэ улам шангадахэ,
ажарын политическэ кампанинууд-
мэ сэг соонь, найн шанартай-
гаар дүүргэхын түлээ төмөсөнэ.

Селенгин аймагай, Загастан
сомоной, Сталинай нэрэмжтэ кол-
хозой дэргэдэх партийна эхн
организаци (парторган) нүх.
Дампилов Д.) болбол нютагууд-
дахы ажалшаддай депутатуудай Со-
ведүүдтэ хунгалтын бэлдхэл
худэлмэри абуулхын тулада, 41
агитаторнуудтай агитколлектив
эмхидхэ.

Мүн, агитколлективнэ говр
Лыгданов.

Хүсэнтүгэс советскэ авиаци мандаг! Манай эхэ ороной омог соколнууд—советскэ летчигууд мандаг!

(БКП(б)-ийн ЦК-эй лозунгуудһаа)

Инструктор-пилот Петин

БМАССР-эй Хэлхээ Холбоон Управленид хори гаран наһатай, хурса бүрдэн—инж хуруу хүдэлмэрилдэг хэн. Энэ хэн бэ?—Ломбо Сергеевич Петин.

Тэрэ хадаа бага наһандаа, эхм шатан хургуудад хуралсадаг бэлэй. 1930 ондо хүсэд бэш дунда хургууд дүүргэжэ гархан юм. Эрдэм хурахи, алдар солото Улаан-Армда алба хэхи ба Сталинскэ соколнуудай—летчигуудай зэргэдэ жагсахын түлөө, тэрэ нэй наһал бодолын эршэмтэйгээр зорюулагдаһан байгаа.

1931 он хадаа нүх. Ломбо Сергеевич ажабайдалдаа өхөөхөн соботын асарга хэн. Юб гэхэд, тэрэ хадаа нагдлашагүй Улаан-Армда байндурараа ороһон байна. 3 жэлэй торшо соо Армин солото боецүүдэй зэргэдэ хуралсажа, политическэ знани ба хатуужалы олоһон байна.

1935 ондо, алдарт Улаан-Армин албанһаа бусажа өрөөд, республикн Хэлхээ Холбоон Управленид, инструктор хуруу хүдэлмэрилдэг. Ганзанадаа хураха, нарийнаа бариха гэгэний ёһоор, нүх. Петин болбол үйлдэ бариһөө таһарангүй, пилотуудай хургуудад хуралсажа захиалан байгаа. «Залуушууд самолет дээр» гэгэний хүсэтэ уряа марадаггүй, наһан наһан ябадаг байгаа.

Самолетой сложнэ техникыг шудалжа, пилот болохо гэгэний хүсэдтэ зорилгы урдаа табиба. Ломбо Сергеевич хадаа 1937 оны оролтодо хуралсажа, самолетой техникыг отличноор шудалхын түлөө тэмэсэлдэг тэмдэглэ хэн. Большевиктээр хүдэлмэрилһөнөөй результат: пилот гэгэний гайхамшата алдар нэры олоо.

Нүх Петин болбол Советскэ машинны—самолетой отличноор шудалхын тула, өөрыгөө хуралсалы үргэлжэлүүлэжэ, мүн эх үйлдэбэриһөө таһарангүй, инструктор-пилот хургуудад оро-

һон байна. 1938 он хадаа нүх Ломбо Сергеевичын эрдэм, шадабарие бүрдэн өхөөр дээшлүүлһэн жэл мүн.

Инструктор-пилот хургуудын тон байн сөгнөлтэйгээр дүүргэд, инструктор-пилот гэгэний, авиационно специальностой болобо. «Агууха партинь, тэрэний үнэн гүнзгалта—Ленинско-Сталинскэ комсомолой анхарадай ашаар, хүндэтэ специальностине шудалааб. Хүнтүрэлгөнэй гени, арадуудай инаг вожд нүхэр Сталиндаа, халуу амары хүргэн» — гэжэ, нүх. Ломбо Сергеевич омогорхон хөөрөнэ.

Нүх Петин болбол комсомолой член. Мүнөө, ВКП(б)-ийн член болохой. Бурят-Монгол арадай үнэн хуруу Ломбо Сергеевич хадаа алдарт булад шубуунай рулине жоолодон, агаарта дээгүүр нидэжэ, хэдэн олон нидэлгүүдмэ хэдэн байна. Пилот ба инструктор-пилот болһонхо хойшо 200 гаран нидэлгүүдмэ хэдэн байх юм.

Үнгэрэгшэ зунай үедэ, нүх Петин болбол аэроклубта, инструктор-пилот хуруу хүдэлмэрилдэг болоо. Энэ хүдэлмэрээ эршэмтэйгээр абуулан.

Нүх Ломбо Сергеевич болбол сэрэгэй хоёр специальностой. Инструктор-пилот ба Улаан конницын помкомзвод юм. «Манай Эхэ орондо—СССР-тэ дайсады довтолхоо нэдэ наань, арид харюу үгэхөөр бэлэн би. Самолет дооу гэхэдэнь, сахилгаан нэтээр догдон, бузар дайсадыг бутаада бомбодох. Мориндоо мордо гэхэдэнь, алтан нэлмээ барин, дайсады таһар сабшаха—гэжэ, баяртайгаар хөөрөнэ.

Самолетой техникыг шудалалга хадаа манай ороной залуушуудай—патриотуудай хүндэтэ улагань. «Залуушууд самолет дээр» гэгэний лозунгыг бэлдүүлхын түлөө большевиктээр тэмэсэе! Ц. Заводской.

Үсэгдээр, Улан-Удын аэроклубы дүүргэгшэдэй вечер болобо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) летно ба теоретическэ программые отличноор дүүргэгшэ нүхэд: Димитрий Иванович Таболин, А. А. Барбакова, Н. А. Свечков. (Пестеревы фото).

БАЯР ХҮРГЭНЭ

«СССР-эй гражднууд болбол эрдэмдэ хураха эрхтэй» гэжэ Сталинскэ Конституци дотор бэшгдэнхэй. Энэ гайхамшархы советскэ ороной суута арадууд бултадаа элзэнэ.

Би, 1920 ондо тарашанай буладэ түрөө нэм. 7 класста хургуудад хуралсаад, хуруу хүдэлмэрилдэг байх хойшо, авиацин хэрэгш шудалхыг угаа эхэтэ оролдотом. Мүнөө, тэрэ зорилгом бэлүүлгдэ.

1938 онһоо эхилжэ, үйлдэбэриһөө таһарангүй, нидэлгын хэрэгтэ хуралсажа, мүнөө тэрэ хургуудад дүүргэб. 1938 оной апрелин 10-ай үдэр, машиннига рульдэ буужа, инструктор нүхэр Мистриковай хүтэлбэри дор, нидэлһэн байна. Миний ажабайдалдаа гайхамшар үдэр! Удаауулан, 30 гаран нидэлгэ хэвнэй үүдэ, августын 10-да, өөрөө ажабайдалгажэ жагсах. Гансаараа нидэлгэ хамтадаа 35 часай торшо соо, 180 дахин хөөб.

Итог дээрэ, — практикаараа отлично, теоретикоо наһандаа лоомо бэшэ сөгнөлтэ абаха. Хүдэлмэрилһэн-Тарашанай алдарт Улаан Армин зэргэдэ алба хэхээ ошодо, военнэ летчик боложо, зол жаргалта 183 миллионно ардагй, агууха Советскэ Союзай ариун хилыг хамгаалада жагсах. Амаранж ажабайдалгажэ түлөө, арадуудай вожд, агууха Сталинда баяр хүргэб.

Таболин Дмитрий Иванович—летно хургуудай дүүргэгш, хуруу хүдэлмэрилдэг инструктор.

ВОЕННЭ ЛЕТЧИК БОЛХО

Зохид байхан зунай сагай үдэлгүүр. Миний эрхм нүхэд, — пилотууд, намайе хурган инструкторууд хадаа суута хүсэтэ самолетые тойрон, часть бүхэнийн шалган үзэнэ. Огторгой өөдшөө харал үзэнэ. Инструктор нүх. Петин болбол—самолет бэлэн болоо—гэдэ начальнига мэдүүлбэ.

Хэдхэн минутын үнгэрһэнэй үүдэ, би самолеттоо хуугаад, булад далай шубуунайга рулине бахим бариад, нидэлхэе байгаа бэлэй. Үүрн нүхэд намайгаа удаһын өнөөхилэн хаража, дахин дахин даллан байбад.

Уданыгүи, хура сэнхир огторгойн хура тулгалар агаарта, шубуун шянгээр шууд ябахдаа, дунгинаса дуулаха дурам хураһан. Хоёр часай торшо дотор хонгор сэлмэг агаарта нидэлд буухад, миний нүхэд олоороо намайе угтан эрээ хэн. Начальнигай гарьменни бардамаар барижа, «Нүхэр Мионов отличноор нидэлш» — гэжэ энөөхилэн, баяртайгаар хэлэхэдэнь—«Спасибо» гэхэдэнь ондоо ямаршье үгэ

олоогүй хэм. Хайшангэдэ нидэлһэн тухайгаа, тарашал бага наһандаа самолет харахы, тарашалдэ хуухы хүсэдг ба энэн тушаа зүүдэлдэг байһанаа хөөрөн, тэрэ үдэртөө нүхэдэнь тон эхээр хонирхуулажа бэлэй.

Мүнөө, би хадаа Улан-Удын аэроклубай дэргэдэ пилотуудай хургуудын отличноор дүүргэд, пилот нэрзэгтэй болооб. Бага наһандаа хойшо зоридог хүсэлэм баран бэлүүлгдэ. Баярай эхэ баяр!

Гансахан эх, сэнгэлж хуруун Сталинскэ өмөдөө, манай зол жаргалта советскэ залуушууд хадаа хэн болохо хүсэбэ—летчик гү, морик гү, али инженер гү, тэдэ хүсэлэе бэлдүүлхэ бүрпн эрхтэй ба условитой байна.

Би военнэ летчик-испытатель болох. Эхэ ороноо хамгааладаг бүхы хүсэ, шадабариа үгэхэб, хэрбээ хэрэгтэй болоо наань—амла. Ленин-Сталингай партинь хэрэгтэ эсэстэ хүртэр преданээр, шэн зоригтойгоор тэмэсэб.

Пилот Василий Мионов.

ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭМДИ

Би, Кемерово городто түрөө нэм. Тондхи үгтэнээрэ—Вася ба бусадтай наадахадаа, саархан самолет хадг бэлэйби. Тэрэ гэхээр арбаад жал үнгэрбэ. Мүнөө 18 наһатай болооб. Үнөөхи, Гореликов Василий хадаа разведательна авиацин летчикоор хүдэлмэрилэ.

Мүнөөдэр, Улан-Удын аэроклубай дэргэдэ пилотуудай хургуудын отличноор дүүргэжэ, пилот зэргыг олооб. ЦВЗ

дэ хүдэлмэрилжэ байгаа, нэгэшье урөгөө наһангүй, самолетой хэрэгшэ шудалааб.

Түрүү знаниар зэбсэлгдэжэ, Ленин—Сталингай хэрэгтэй түлөө тэмэсэлдэ хатуужалын, комсомолом би хадаа 1939 оной июнь наһада эгээл түрүүшынхөө гайхамшата мүнэн бүргэдтэ буужа, гансааран нидэл хэм. Нидэлгээр—отлично сөгнөлтэ абаб.

В. В. Багданов—Улан-Удын аэроклубай пилот

ХҮСЭЛНИ БЭЭЛҮҮЛЭГДЭЭ

Май харын 20-ной үдэр—миний наһанда мартагдашагүй үдэр. Ханхнама байхан хабарай энэ үдэлгүүр, булад шубуе жоолодон, агаарта эхн түрүүшынхөө нидэл хэм. Ариун сабар агаараар амлан, тэрэ дээрһээ, түрөл байхан нутагаа, тала үргэн дайлаа хаража ябахда, баяртай хуруун байгаа. Тэрэ үдэрһөө хойшо, би хадаа самолетдор нидэлдэ болооб.

Хургуудын отличноор дүүргэд, мүнөө пилотой нэрзэггыг абаһандаа хизаарлашагүй баяр-

ланаб. Бага наһандаа, халуурма байхан Харлан нутагайгаа үхибүүдэй хамта, саархан самолетуудые хээд, «би шамнаа холо нидэлхэ» гэлдэжэ ябадаг хэмдн. Энэ хүсэлни бэлүүлгдэлэ.

Зүгээр, энэгээр хизаарлахагүй харин үшөө хурахаб. Военнэ летчик болохы хүсэб. Миний Эхэ—советскэ орондо дайсады довтолхоо нэдэ наань, самолеттоо хуугаад, тэдэнпие наза дарахаар мүнөөшье, үлгөшье бэлэн байна. Д. Норбоев—пилот отличник.

СТАЛИНСКА СОКОЛНУДАЙ КУЗНИЦА

Советскэ Союзай ажалшад болбол большевигүүдэй коммунистическэ партинь ба нүхэр Сталинскэ сэхэ хүтэлбэри доро, Сталинскэ таважлануудай торшо соо, дэлхэй дээрэ эгээл хүсэтэ, агаарай флуды байгуулаа.

Агаарай флудой хүгжэлтэдэ угаахэ ажалтануудай туйлагдахатай хамта, Советскэ Союзай городуудта аэроклубуудай үргэн сөтхүүд байгуулагдаа. Улан-Удэ городто авиационно кадрнуудай кузница—Аэроклуб байгуулагдаа, тэрэндэ залуушуудай түрүүшүү—стакановчууд ба улаан-уудууд, үйлдэбэриһөө таһарангүй хурана.

Улан-Удын аэроклуб хадаа 5 жэлэй торшо соо, эхэ орондоо Сталинскэ соколнуудай табан выпускы үгөө, тэдэнэй хэдэн арабад нүхэдэнь мүнөө РККА-гай агаарай флудто хүдэлмэрилжэ байна. Урдань №1 хабозаводой хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Соловьев, №4 хургуудын физкультурын инструктор байһан—нүх. Петров, ЦВЗ-ийн токар байһан—нүх. Волонтей ба бусад олон залуушууд хадаа агаарай военнэ корабльнуудыг шудолоно. Зарим нүхэдүүд запаста байна, эгэ хадаа алишье минутта самолеттоо хуураа ба эхэ ороноо хамгаалахаар хэзээ бүхэндэ бэлэн. Энэнь гэдэнь, аэроклуб болбол өөрыгөө системэдэ шудала—летчигууд ба техникүүдэй кадрнуудыг бэлдхэнэ. Улан-Удын аэроклубай түрүүшүү курсуудта хүмүүжүүлгдөн ба «Восток» артелинь хүдэлмэрилһэн байһан нүхэр Ельцов

болбол мүнөө инструктор-летчикоор хүдэлмэрилжэ, залуу пилотуудыг бэлдхалгэдэ гайхамшархы жэжүүлхэ харуула. Тэрэ болбол үйлдэбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаад, нэгэндор Аэроклубай инструктор байһан ба 30-наа дээш эрхм пилотуудыг хүмүүжүүлһэн байна. Тэршэлэн нүх. Ельцов хадаа Аэроклубай партинь-политическэ ажабайдалда активнэ хабалалсана, профсоюзна организацин хүтэлбэри, нэ, мүнөө, нутагуудай ажалшад депутатуудай Советүүдтэ хураха хурууныг ороной комиссин составта дэжүүлгдэ.

Мүнөөдэр, Улан-Удын аэроклуб хадаа городой предприятинуудһаа абаһан ба аэроклубта хүмүүжүүлгдэн ба аэроклубта хуруу хүдэлмэрилжэ байһан ба 30-наа дээш эрхм пилотуудыг хүмүүжүүлһэн байна. Тэршэлэн нүх. Ельцов хадаа Аэроклубай партинь-политическэ ажабайдалда активнэ хабалалсана, профсоюзна организацин хүтэлбэри, нэ, мүнөө, нутагуудай ажалшад депутатуудай Советүүдтэ хураха хурууныг ороной комиссин составта дэжүүлгдэ.

социалистическэ соревнованиг үргэнээр дэлгэрүүлһэн үндэсгүйн дээрэ, хурагшад хадаа программа «Най» ба «Отлично» сөгнөлтүүдтэйгээр, нэгэшье аваригүйгээр дүүргэб. Октябрьн 3-да коллективий суглаан боложо, Октябрьскэ социалистическэ революцинь XII оёе угтуулан, тон сэрвээс улагануудыг абаһан байгаа, тингэдэ эдэ уялгууд бүрн дүүргдэ.

Хурагдай олонхын, авиационно бэлдхалгээрэ байн результатудыг харуула; жэжүүлхэ, Бутков, Нарын, Бродинский, Исеев, Сычев, Солосенко, Кокорин, Баранец, Норбоев, Литвинов, Полетаев, Стульев, Мионов, Приболтков ба бусад хадаа зачедо «отлично» үгөө. Эхэ нүхэдүүд хадаа Советскэ Союзай залуушуудай түрү уотрота олгоһон агууха нэры, Ленинскэ-Сталинскэ комсомолой нэры хүдэлмэрилжэ харуулаһан ба манай эхэ ороной омог соколнуудай нэры бүхы арадайгаа урда алдаршуулаха байна. 1939 оной летно хуралсалдай хүдэлмэрин дүүргэтэй хамта, 1940 ондо хуралсаха хүнүүдны шалан абалгын хүдэлмэри үргэнээр дэлгэрүүлгдэн байна. Дунда ба дээдэ хургуудай хурагшад хадаа авиационно-летно хэрэгшэ шудалалгада нагдлажа эхээр армалзана. Октябрь ба ноябрь наһануудай торшо соо, 300 шахуу модүүлгүүд аэроклубта ороһон байна. Модүүлгэ бүхэндэнь—9хэ орондоо, авиацида гүнзгэй патриотизм ба яналалга харуулаһан. Улан-Удын аэроклубай эл-

жэте абагда, 68-дахн дунда хургуудын отличнигууд нүхэд Думнов, Титов ба бусад; түмэр замай техникумдай студентүүд—отличнигууд—Ефимов, Куленев ба бусад хуралсаха эрбэ. Зүгээр, гайхамшар советскэ залуушуудай үргэн масса хадаа аэроклубай хүдэлмэрид хандуулагданагүй. Эдэни олоорон хандуулын тула комсомольскэ организацинууд бидэндэ тон эхэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Аэроклубай зорилгон хадаа пилотуудыг бэлдхалгээрэ гэдэнь, мүн авиационно бүхы кадрнуудыг: парашюта, планерна спорты, моделизмын кадрнуудыг бэлдхалгэдэ ба хүмүүжүүлгдэ байна. Мүнөө эдэ авиационно спортууд манай городто үргэнээр дэлгэрүүлгдэггүй байна.

Аэроклубаар хүмүүжүүлгдэн кадрнууд болбол жэл эрхэ бүри ургана, практикческэ хүдэлмэрингөө процесс соо, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрид дэжүүлгдэнэ. Аэроклубаар хүмүүжүүлгдэнэ, эрхм жэшээ, эрхлэг зориг харуула. Мүнөө, отрядай командараа ба парторганизацин секретарь хүдэлмэрилэ. Нүх. Сорокин болбол аэроклубта эрхэдэ мэдэшэ техник байһан аад, мүнөө аэроклубай материално-техническэ хяналгын начальнигай оролтодо дэжүүлгдэ.

лэгдэб. Нүх. Иванов болбол малаша авиотехнигнэ, старша авиотехнигтэ дэжүүлгдэб.

Аэроклуб хадаа массова-политическэ хүдэлмэригөө гэгдэнэгүй. Коммунистууд ба комсомолуудай дундаа эрхм агитаторнууд урган гарана. Инструктор-пилот, ВКП(б)-ийн залуу кандидат—нүхэр Шагинов болбол хурууныг ороной дээрэ, хурагшад дунда аякуратнаар хүдэлмэрилэ. Тэрэний хүдэлмэрилдэг участогай хурагшад хадаа уласкоридын собитиууд ба ороной дотоодын байдалтай наһан танилсана. Агитаторнуудай хурагшад хүтэлбэрилжэ, инструктор—летчик нүх. Волков хадаа аэроклубай бүхы массова-политическэ хүдэлмэрид активнаар хабалалсана.

Республика дотор авиационно хүдэлмэриг дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ аэроклубай урлан угаахэнүүд зорилгонууд байна. Аэроклубай байгуулагдаһан хойшо 4 жэлэй торшо соо, республика дотор авиационно культурыг хүгжээлдэ тон эхэ хүдэлмэри хэгдэ.

Партийн областной комитетей ба БМАССР-эй правительствын хүтэлбэри доро, комсомолой ба общественнэ организацинуудай, ажалшад туһаламжын ашаар, манай республика болбол авиационно бүхы спортуудыг улам үргэнээр хүгжөөжэ, СССР-эй зүүн хилэнүүдэ агаарай хүсэтэ крепост болохо байһандаа нэжэггүй.

Синицын—Улан-Удын аэроклубай комиссар.

Харуулагшата редактор Р. БИМБАЕВ.

Үрһе хаалгы хойшо татана

Ново-Селенгинск. (Телноор абаба). Эрхэ жэл рилгэдэ хэрэглэдхэ Улаанга Селенгинск аймагта хамгаатагүй. Нобринь хамта 2895 центнер таршан дэжа, планинь арай гэж процент дүүргэгшэд байна.

Ирогой сомоной 3 колх 2371 центнер үрһе хааха ба аад, мүнөө нэгэшье грамм гаадгүй. Мүн, Селендумын, Ной ба Убурөөхэйн сомон колхозууд болбол үрһенэ страховый фондуудыг хэжээдгүй, тэрэни хойшо жа байна.

Селенгин АЗО (даагшан Егудуров) болбол энээний а коньрегтээр хүтэлбэрилэ Тэршэлэн, Селендумын М директор нүх. Нилиев хадаа эд анхарама табинагүй.

Сод. Шаран.

ЯНВАРИЙН 1-ДЭ ДҮ ГЭХЫН ТҮЛӨӨ

Хонхолой. (Телефон абаба). Манай МТС тракторнуудай намар-үбөлөмтөй эхитэйгээр эхилэ. гадно-үзлөвий методээр хүдрилжэ, 4 тракторнууд, 11 пилотыг ремонтлообди. Ремонт бултадаа комсомолон активнаар хабалалсана, трактор на парын ремонтны шөнэ эхилтэр, байн шаартаа дүүргэхын түлөө стажан тэмэсэжэ байна. Медведьев, Фенов гэгшэдэй бригаданууд наар хүдэлмэрилэ.

А. Соболев—Хонхолой МТС-ийн директор.

Буудалгын республикн сөрөновани дүүрбэ

Агууха Октябрьскэ социалистическэ революцинь 22 жэлдэ зориулан, буудалгын сөрөновани болоод дүүрбэ.

Сөрөнованида эхэ наһа 13 ба үхибүүдэй 4, хамта 1 манда хабаадаһан байна.

1 дэхн упражнени (мн №7) ба 2-дохн упражнени метр газарһаа противогатта буудбад.

Эхэ наһатай команднууд 1-дохн хуурида—Яхтын ай №2 команда, абаха ёһотой очкоһоо 664-ые абаба. хуурида—Яхтын аймагтай манда 643 очкотой. 3-дахн риде Тарбагатай аймагтай да 591 ба 4-дохн ба 5-дахн ридуудыг зөөвөтсөнтүдэд команд ба Улан-Удын пионер байшангай коллектив бэ.

Үхибүүдэй команднууд 1-дохн хуурида—пионер байшангай №1 команда, абада абаха ёһотой 500 очкоһоо абаба. 2-дохн ба хууринуудта пионер байшангай №3 ба №2 команда—377 ба 364 очкоһоо байна.

Үхэ буудалгад: 1-дохн хуурида—Улан-Удын пионерүүдэй байшангай 6 гын ба спортын хэрэгшэ хурилжэ нүх. Хасаметдинов болбол абаха ёһотой 150 очкоһоо 138-ые абаа.

Яхтын №2 командын Куватов ба М. М. Лебедев 138-138 очкоһоо абаһан бошье, комсомолн тогтоо буудһан шаһараараа, 2-дохн 3-дахн хууринуудыг эзэлэ. Сөрөнованида хабаадаһан олонхын противогаттагдахада, тон муу результат руулаа. Жэшээ: Бурин команда—абаха ёһотой 2 очкоһоо арай гэжэ 64-ые ба очкоһоо 750-наа 427-е эгээл бүүшын буури эзэлэ.

О. Цыбин.

ЛИТЕРАТУРНА ВЕ

Ярууна. Эгэтын сомоной Марксай нэрэмжэтэ колхоз соо, нутагуудай ажалшад нутагуудай Советүүдтэ хуруудай бэлдхалгэдэ дашарлан, 70 гаран колхозны хабаадалгатайгаар, литер вечер үнгэрэгдэ.

Агууха Сталинскэ Востокскэ демократическэ ба арадуудай депутатууд да советскэ уранзохёолло лэгүүд уншагдаба. Мүн шэ нүхэр Намсарай Очиртай хун гэжэ үлгэр хатгаба.

Эндэ хабаадагшад бичигчээр эхэтэ хонирхон шаджа ходо үгтэргэжэ хүсэб. Ц. Ном.